

Asia: VN/16881/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Edustan

Klikkaa ja lisää otsikko valintakysymykselle

ammattikorkeakoulu

Miten esitys vastaa hallitusohjelman tavoitteisiin

1) Tukeeko esitys tavoitteita vahvistaa psykoterapiapalveluiden saavutettavuutta uudistamalla psykoterapeuttikoulutusta kaksiportaiseksi ja säätämällä ensimmäisen portaan koulutus maksuttomaksi.

Kyllä, miksi? [Lähtökohtaisesti ajatus on hyvä kaksiportaisesta psykoterapiakoulutuksesta ja maksuttomasta 1. tasosta. Maksuttomuus mahdollistaa hakeutua koulutukseen ja antaa lisäosaamista mielenterveystyöhön ja terapeuttisia valmiuksia. Kaikki 1. tason käyneet eivät välttämättä hakeudu maksulliseen psykoterapiakoulutukseen ja on hyvä vielä valmistelussa paneutua siihen, millä tavoin 1. tason koulutuksen käyneiden mielenterveystyön osaamista voidaan hyödyntää julkisissa palveluissa. Maksuttomuuden lisäksi tulee valmistelussa huomioida millä tavoin työnantajat=hyvinvointialueet, huomioivat 1. tason koulutuksen resurssit työajallisesti.]

2) Tukeeko esitys mielenterveyspalveluiden saatavuuden parantamista kehittämällä perustason mielenterveyspalveluja ja porrasteista hoitomallia?

Kyllä, miksi? [1.tason koulutuksen käyneiden mielenterveystyön osaamista tulee aidosti hyödyntää perustason mielenterveyspalveluissa. Saatavuudessa on iso merkitys rakenteiden kehittämisessä ja työhön resursoinnissa.]

3) Tukeeko esitys lasten ja nuorten terapiatakuuta?

Kyllä, miksi? [Siltä osin, että perustason mielenterveyspalveluissa ja sosiaalihuollossa olisi enemmän osaamista ja ymmärrystä mielehyvinvoinnin ja mielenterveydenhäiriöiden kysymyksiin. Tämä edellyttää myös rakenteiden tarkastelua.]

Esityksen mukaan kaksiportaisen psykoterapiakoulutuksen ensimmäisen taso sisältäisi yhtenäiset edellytykset tuottavan teoreettisen koulutuksen (30 op) lisäksi menetelmällisten opintojen kokonaisuuden (15 op), joka voisi sisältää koulutusta lyhytinterventioihin tai eri psykoterapiasuuntauksille ja -muodoille yhteisiin terapeutisiin taitoihin

Toteuttaako tällainen ensimmäisen tason koulutus kaksiportaisen psykoterapiakoulutuksen tavoitetta?

Ei, miksi? [1.portaan koulutus ei ole psykoterapeuttikoulutus, mutta se mahdollistaa lyhytterapeuttisten menetelmien laajemman käytön terveydenhuollossa ja sosiaalihuollossa. Miten se integroidaan varsinaiseen psykoterapeuttikoulutukseen ei vielä käy esityksestä esille.]

Toteuttaako tällainen ensimmäisen tason koulutus palvelujärjestelmän tarpeiden mukaista koulutusta?

Kyllä, miksi? [Mielehyvinvoinnin ja mielenterveyden osaamista ja ymmärrystä tarvitaan laajalaisemmin sosiaali- ja terveydenhuollossa. 1. tason koulutus tuo tätä toivottavasti lisää.]

Palvelujärjestelmien tarvitsemien lyhytinterventioiden vuosittaiseksi koulutustarpeeksi on arvioitu noin 2 000 - 4 000 koulutettavaa vuodessa. Millaisessa yliopistojen ja hyvinvointialueiden työnjaossa ja yhteistyössä lyhytinterventioiden koulutus tulisi toteuttaa, jotta se toteutuisi määrällisesti ja laadullisesti riittävänä? Mahdollistaako esitys tarkoituksenmukaisen työnjaon ja yhteistyön?

Arvioitavien koulutettavien määrä on suuri ja se edellyttää aitoa yhteistyötä. Nyt esityksessä korostuu yliopiston rooli kouluttajana. Ammattikorkeakoulut vastaavat keskeisten ja suurinten ammattiryhmien koulutuksesta sosiaali- ja terveydenhuoltoon (mm. sairaanhoitajat ja sosionomit). 1.tason koulutuksessa tulisi olla kolmikanta valmistelussa ja toteuttamisessa: yliopistot, ammattikorkeakoulut ja hyvinvointialueet. Valmistelussa ammattikorkeakouluja olisi voinut ottaa enemmän mukaan. 1. tason koulutuksen toteuttamisessa on suunniteltu ammattikorkeakouluja toteuttajiksi yliopiston tuottamilla sisällöillä ja siksi kehittäjäkumppanuutta tulisi toteuttaa aidosti valmistelussa, koulutuksen koordinoinnissa ja toteuttamisessa. Valmistelussa ja toteuttamisessa tulee huomioida myös sosiaalialan yliopisto- ja ammattikorkeakoulutus. 1. tason koulutuksen laatu on kaikkien tahtotila.

Rahoituksesta

Toteuttaako esitetty rahoitusmalli esityksen mukaisen koulutuskokonaisuuden toteuttamista?

Ei, miksi? [OKM:n esittämä vaihtoehto rahoitukselle on selkeämpi eli rahoitus kohdistuu koulutusta järjestävälle korkeakoululle ja sen käyttöä ohjaa ja valvoo yksi hallinnon ala (OKM). Tämä vähentää hallinnollista työtä ja luo paremmat edellytykset koulutuksen laadun ja vaikuttavuuden arvioinnille. Opetus- ja kulttuuriministeriön esittämässä mallissa säädettäisiin lain tasolla yhteistyövelvoitteesta sen turvaamiseksi, että järjestettävä koulutus vastaa hyvinvointialueiden osaamistarpeisiin. Lisäksi hyvinvointialueiden tarpeiden huomioiminen koulutuksen järjestämisessä voidaan varmistaa korkeakoulun ja HVA:n sopimuksella, jossa määritellään yhteistyö tarkemmin mm. ennakoinnissa, suunnittelussa, toteuttamisessa ja kehittämisessä.]

Muuta huomioita esitettyyn rahoituksen myöntämiseen ja maksamiseen liittyen?

-

Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon ammattihenkilön erikoispätevyys

Huomioita ehdotettuun erikoispätevyyteen ja sen rekisteröimiseen liittyen?

Erikoispätevyys 1. tason koulutuksen suorittaneille sosiaalihuollon ammattihenkilöstölle on hyvä ja tarkoituksenmukainen. Tarkennusta kaivataan, mihin erikoispätevyys antaa valmiudet toimia.

Erikoispätevyyden rekisteröinti ammattihenkilöiden keskusrekisteriin kannatettava ehdotus.

Muuta huomioitavaa esitykseen liittyen?

Huomiot

-

Heininen-Reimi Taina
Sosiaalialan ammattikorkeakouluverkosto